וואו איז מיין קינד?

א שפאנענדער ראמאן פון דעם אידישען לעבען אין טאראנטא

פון מארק סאַרדעל

(פאָרזעצונג)

בראנד האט געשוויגען.

— ווילט איהר מיר אפילו קיין איין ווארט ניט ענטפערען? — האט ראלף געפרעגט, כמעט מיט א געבעט אין זיין קול.

— איך ווייס גאר ניט. — איז גע-ווען זיין קורצער ענטפער.

— ער ווייסט יא! ער ווייסט יא! — האט דזשעני זיך געריסען מיט א יאמער — זאל ער דערצעהלען ווער עס זענען די מענשען וואס ברייגגען ביינאכט דעם שנאפס צו אונז אין הויז. זאל ער דערצעהלען ווער עס זענען די מענשען וואס האבען איהם געדונגען צו פארנארען דאס קינד און איהם קידנעפען. זאל ער דערצעהלען — —

— רוהיג, רוהיג, ליבע פרוי — האט ראלף געזאגט צו איהר — איך בין זיכער אז אייער מאן וועט אליין אלץ דערצעה-לען. איך פארשטעה — האט ער געזאגט, ווענדענדיג זיך צו בראנד'ן — אז איהר טרויט אונז ניט. נו, דאס איז לייכט צו פארשטעהן. אזעלכע מענשען וואס פאר-דינען ביי קיינעם קיין צוטרויען ניט, קע-נען אליין אויך קיין אנדערען ניט גלוי-בען. אבער איהר האט ניט וואס מורא צו האבען, מר. בראנד, איהר זייט אין די הענט פון גערעכטיגקייט. איהר זייט אין די הענט פון געזעץ. און ווען דא ווערט געמאכט א פארשפרעכען, מעגט איהר זיין זיכער, אז דאס פארשפרעכען וועט היילig אפגעהיט ווערען.

— און וואס איז דאס פארשפרעכען? האט דזשעק פלוצלונג א פרעג געטאן מיט א האלב-הייזעריג קול.

א לייכטער שמייכעל האט זיך באַ-וויזען אויף ראלפ'ס ליפען. אבער ער האט דעם שמייכעל אונטערדריקט, כדי ניט ארויסצוגעבען זיין צופרידענהייט פאר דער צייט.

— איך האב עס אייך שוין מעהר ווי איינמאל ערקלערט — האט ראלף געזאגט — איהר וועט קריגען א גאנץ קליינע שטראף, און אפשר גאר אינגאנ-צען קיין שטראף ניט, אויב איהר וועט דערצעהלען אלץ וואס איהר ווייסט און ארויסטרעטען אלס עדות געגען די אמת-שולדיגע.

בראנד האט געקוקט ארום זיך מיט ווילדע בליקען. דורך די אפענע פענס-טער האט זיך געזעהן די רויטע זון וואס האט געהאלטען ביים פארגעהן. עס האט זיך אהער דערטראגען דאס גערויש פון דער לעבעדיגער גאס. מענשען האבען זיך געאיילט אהיים פון זייערע שעפער און אפיסעס. אויטאמאבילען זענען גע-לאפען, קארס האבען פארקלונגען די גאס. דאס לעבען האט גערוישט אונטער'ן פענסטער פון דער גרויער געביידע, פון וועלכער עס האט געשמעקט מיט פריזאן און מיט אייזערנע גראטעס.

בראנד האט אזוי ווי געררעדט צו זיך אליין, אזוי ווי ער וואלט זיך אליין גע-זוכט אפצוגעבען א חשבון פון אלץ וואס ער האט געטאן ביז אהער, און פון דאס וואס עס שטעהט איהם פאר, אויב ער וועט זיין איינגעשפארט. ער האט שנעל אונטערגעצויגען דעם חשבון און די אונ-טערשטע שורה האט איהם געוויזען, אז עס לוינט זיך איהם ניט צו פארלירען זיין פרייהייט צוליעב יענע מענשען, וועלכע וועלען ארומגעהן פריי.

ער האט ענערגיש א ווארף געטאן מיט די רויטע האר פון זיין קאפ, אזוי ווי ער וואלט זיך אנטשלאסען צו א גע-וואגטער ארבייט. און ער האט ארויס-געלאזט א קול, וואס איז געווען מעהר עהנליך אויפ'ן ברום פון א פארוואונדר-טער חיה, איידער אויף א קול פון א מענ-שען.

— איך וועל דערצעהלען!... — האט ער א רעווע געטאן.

— ענדליך!... — האט ראלף אויס-געשריען מיט אן ערלייכטערונג.

— א. דזשעק! — האט דזשעני אויסגערופען און האט זיך אזוי ווי גע-וואלט א ציה טאן צו איהם מיט די הענט.

— דאס איז אינטערעסאנט! — האט לאנדבערג אויסגערופען שטילער-הייט, כדי צו ציהען ראלפ'ס אויפמערק-זאמקייט, אז ער איז שוין דא. ראלף האט איהם באמערקט. ער האט צו איהם א שאקעל געטאן מיט'ן קאפ. אבער ער האט מורא געהאט צו פארלירען די געלע-גענהייט פונ'ם מאמענט. און ער האט זיך גלייך ווידער געווענדעט מיט זיינע פראגען צו בראנד'ן:

— ווילט איהר אונז זאגען וואו מיר קענען געפינען דעם מר. קראט?

— ניטא קיין מר. קראט — האט בראנד געענטפערט.

— ניין? גאר ניטא אזא מענש?

— ניין.

— ווער-זשע איז דער מר. קראט?

— האט ראלף ווייטער געפרעגט.

— ער האט אן אנדער נאמען.

— א. איך פארשטעה — האט ראלף געשמייכעלט — אבער איהר ווייסט דאך זיכער זיין אמת'ן נאמען?

— יא. זיין נאמען איז פרער קלע-מענס.

— ווי? ווי? ראלף האט זיינע אייגענע אויערן ניט געגלויבט.

— איך האב שוין אייך געזאגט — האט בראנד געענטפערט מיט א צורייצט קול. עס איז געווען א געפאר, אז ער וועט זיך באלד ווידער איינ'עקשנ'ען און ניט וועלען דערצעהלען דאס איבעריגע.

פרער קלעמענס!... דער נאמען האט געקלונגען מורא'דיג אין ראלפ'ס אויע-רען... הייסט עס, דער זעלבער... ער האט געפיהלט, אז די וויכטיגסטע זאך אין דעם איצטיגען מאמענט איז — צו ארעסטירען פרער קלעמענס.

ער האט זיך ווידער שנעל א קער גע-טאן צום ארעסטירטען:

— איז ער אפשר דער זעלבער — האט ער געזאגט — וואס האט אייך בא-דונגען צו קידנעפען דאס קינד?...

בראנד האט געשוויגען.

— ליבער מענש — האט ראלף גע-זאגט צו איהם מיט א ווייכער שטימע, ארויפלייגענדיג א האנט אויף בראנד'ס אקסעל — איהר האט אנגעהויבען, דארפט איהר ענדיגען. פארגעסט ניט אז איהר האט צוגעזאגט אלץ צו דערצעהלען. פאר-געסט ניט דעם אפמאך, ווילט איהר ענט-פערען?

בראנד האט געשאקעלט מיט'ן קאפ.

— איז קלעמענס דער מענש? — האט ראלף ווייטער געפרעגט.

בראנד האט ווידער געשאקעלט מיט'ן קאפ.

— יא? — האט ראלף אויסגע-שריען און אין זיינע אויגען האט זיך באוויזען א פייערעל. הייסט עס, ער האט פון אנהויב אן קיין טעות ניט געמאכט. הייט עס, עס איז געווען פרער קלעמענס וועלכער האט געזוכט צו ווערען דער יורש פון העלען בוירנסטינ'ס פארמעגען... — הייסט עס, עס איז געווען פרער קלעמענס וועלכער האט געקידנעפט דאס קינד, כדי מיט דער צייט איהם אפשר אפצוראמען פון דער וועלט... הייסט עס, פרער קלע-מענס, דער געשיקטער, ביטערער לאיער, איז דער זעלבער, וועלכער האט, אונטער'ן נאמען פון מר. קראט געפיהרט א פראהי-בישאן געשעפט!...

ער האט זיך דאן א קער געטאן צו לאנדבערג'ן, וועלכער איז די גאנצע צייט געשטאנען ביי דער טיר מיט זיין העט אין דער האנט. ראלף איז צו איהם צוגעלאפען מיט אן אויסגעשטרעקטער האנט.

— איהר האט געהערט, איהר האט אליין געהערט! — האט ער גערעדט צו איהם אין אן אויפגערעגטען טאן — איצט בלייבט מיר נאר גלייך אריבערצולויפען אהין און ארעסטירען דעם הויפט-שולדי-גען.

— איך גראטולירע אייך מיט אייער ערפאלג — האט לאנדבערג געזאגט מיט טרעהרען אין די אויגען, דריקענדיג ראלפ'ס ביידע הענט.

אבער ראלף איז געווען אזוי צוטו-מעלט, אז עס האט געשיינט אז ער הערט ניט וואס לאנדבערג רעדט צו איהם.

אנשטאדט דעם האט ער, צוטומעל-טערהייט, און האלטענדיג איהם פאר ביי-דע הענט, איהם אוועקגעשלעפט אין א צווייטען, באזונדערען צימער.

— איהר פארשטעהט — האט ער גערעדט צו איהם אין איין אטעם — איך מוז גלייך, איצט, לויפען אהין. עס קען געשעהן א בייזער צופאל. דער מענש קען צופעליג זיך דערוויסען אז בראנד איז ארעסטירט. און ער קען זיך ארויס-דרעהען פון אונזערע הענט.

— דאס טאר ניט געשהן! — האט לאנדעברג אויסגערופען — איך בין גרייט אייך צו העלפען, אויב איך קען.

— יא. איהר קענט. געוויס קענט איהר! — האט ראלף אויסגערופען — אט וועגען דעם האב איך אייך גערופען אהער. איך האב זיך געוואלט דורכרעדען מיט אייך.

— עס איז פאר מיר א גרויס גליק צו העלפען אייך מיט דאס ביסעלע וואס איך קען! — האט לאנדבערג געזאגט.

— איך וויל הערען אייער מיינונג — האט ראלף גערעדט שנעל, אזוי ווי אימיצער וואלט געשטאנען הינטער איהם און וואלט איהם אונטערגעטריבען — איך וויל הערען אייער מיינונג, ווי אזוי צו לאזען וויסען עמא'ן וועגען קינד...

— א! — האט לאנדבערג אויסגערו-פען — זי ווייסט נאך ניט?

— ניין, זי ווייסט נאך ניט — האט ראלף געענטפערט — איך מיין...

— א, יא!... — האט לאנדבערג אויסגערופען אנטציקט. ווי ער וואלט גלייך פארשטאנען וואס ראלף מיינט — איך וועל עס מיט פארגעניגען טאן. איך בעט אייך זעהר... לאזט עס איבער צו מיר...

(ווערט פאָרגעזעצט)

עלטערן פארשטעהען דער בייבי'ס שפראך

"מיר האבען געמיינט אז מיר פארלי-רען אונזער בייבי בעת די ציינדלאך הא-בען געוואקסען" — זאגט א קענטאקי'ער מוטער. "ער האט ניט געקענט פארדייען מיין זאך און איך געווארען אפגעצעהר-טער יעדען טאג. איין מאל, נאך אן אומ-רוהיגער און וויינענדיגער נאכט איז מיר איינגעפאלען קעסטאריע און איך האב גע-קויפט א פלעשעל. עטליכע טראפען הא-בען איינגעשטילט דאס קינד און נאך עטליכע דאזעס איז ער געווארען גאר אן אנדערע בייבי". דאקטוירים רעקאמענדי-רען אומעטום די ריינע וועדזשעטעבעל, אומשעדליכע קעסטאריע פאר קאלדס, פארשטאפונג, "קאליק" און אנדערע ביי-בי און קינדער - קראנקהייטען, און מיר ליאנען פרויען ו ו י י ס ע ן אז די ווירקונג איז די בעסטע. מיידט אוים נאכגעמאכטעס. די פלעטשער אונטער-שריפט איז דער סימן פון אמת'ער קעס-טאריע.

כרוך צוקערמאן וועט אדרעסירען דעם נעוועדקשאפטען קעמפיין קאנפערענץ

היינטיגען זונטאג וועט אין פאר-באנד אינסטיטוט פארקומען די ערשטע זיצונג פונ'ם קאנפערענץ פאר'ן געווערק-שאפטען קעמפיין פונ'ם יאהר 1930, און צו דער דאזיגער קאנפערענץ קומט ספע-ציעל פון ניו יארק, דער באקאנטער פועל ציון פיהרער, ברוך צוקערמאן, וועלכער וועט אדרעסירען די פארזאמעלטע.

ווייניגסטענס פופציג ארגאניזאציעס ווערט דערווארט, זאלען שיקען פארטרע-טער צו דער קאנפערענץ, צווישען זיי אלע אידישע יוניאנס פון שטאדט. א צאהל ארגאניזאציעס האבען שוין דערוועהלט זייערע פארטרעטער, און די וואס וועלען ניט באווייזען ביז זונטאג צו דערוועהלען זייערע דעלעגאטען קענען זיין פארטרא-טען דורך זייערע בעאמטע.

פראכטפולער פאר ד האטעל נעעפענט אין מאנטרעאל

נאך א רינג אין דער גרויסער קייט פון די פארד האטעלס, איז לעצטע וואך צוגעקומען מיט דער דערעפענונג פון א נייעם פארד האטעל אין מאנטרעאל. דער האטעל געפינט זיך פונקט אויפ'ן קאר-נער פון דארטשעסטער סטריט, לעבען ביי-שאפ, און פארמאגט 750 רומס מיט בארס. יעדער רום איז אויסגעשטאט מיט א ריידיא און א ספיקער.

כאראקטעריסטיש פאר די פארד האַ-טעלען איז וואס אלע זענען געבויט, פונקט ווי איין מאמע וואלט זיי געהאט. אזוי די גרוים און מיט די זעלבע אויסשטאטונגען איז דער טאראנטאר פארד האטעל און דער באפאלאר, און דער מאנטרעאלער, און אלע איבעריגע.

די ערעפענונג פון דעם מאנטרעאלער פארד האטעל איז פארגעקומען אויף א גרויסארטיגען אופן אין דער אנוועזנהייט פון 200 געסט. דער פרעזידענט פון דער פירמע מר. דזש. פיקאק גרין, איז געקו-מען קיין מאנטרעאל לכבוד דער דאזיגער געלעגענהייט.

די ערעפענונג פון דעם פארד האטעל אין מאנטרעאל איז באזונדערס וויכטיג די טאראנטאר אידען, צוליעב דעם פאקט, וואס דער הויפט אויפזעהער פון דעם האַ-טעל, איז דער גוט-באקאנטער טאראנטאר איד דזשאזעף גרייזמאן, וועלכער פאר-מאגט 18 יאהר פון דערפאהרונג אין דער דאזיגער ארבייט.

א דאנק דער ליידיס כאסייטי פון וועסטאן סאניטאריום

מיר די אידישע פאציענטען פון וועס-טאן סאניטאריום האספיטאל, דריקען אוים דורך דעם "זשורנאל", אונזער הערצ-ליכען דאנק צו דער ליידיס סאסייטי, פון וועסטאן סאניטאריום, אונטער דער אויפ-זיכט פון מיסיס מעהר, פרעזידענטין, פאר דעם גרויסען אויפטו. וואס זיי שיקען אריין אלע טאג אין דער וואך, צו יעדען קראנקען, א פארציע טשיקען מיט טשי-קען זופ. וואס דערהאלט אונז ביי אונזער לעבען, מיר אלע קראנקע אפעלירען אויך צו אלע אידישע פאמיליעס אין טאראנטא צו אונטערשטיצען אזא נאבעלע סאסייטי. און מיר ווינשען זיי אלע מיט זייערע פאמיליעס, און אויך אלע וואס אונטער-שטיצען זיי אז זיי וועלען מיט השם יתברך'ס הילף אפגעהיט ווערען פון אלע קראנקהייטען.

HOLY BLOSSOM SYNAGOGUE
115-119 Bond St.
SUNDAY MORNING SERVICE
Sunday, February 2nd, at 11 a.m.
RABBI EISENDRATH
will speak on
WHY I AM A JEW
The Public is Welcome

בלויז מעטאלענע פעקלאך קאנען אויפהאלטען איר גארטען פרישקייט
"SALADA"
ORANGE PEKOE BLEND
TEA
"פריש פון די גערטנער"

אסתר המלכה באל אין טאראנטא וועט פארקומען פרייטאג אווענט דעם 28-טען פעברואר

צוליעב דעם וואס די נעמען פון די צוויי טאראנטאר קאנדידאטקעס מוזען זיין אין ניו יארק עטליכע טעג פריהער, האבען די היגע ארגאנזשירער פון אסתר המלכה באל, געמוזט מאכען זייער באל מיט א וואך פריהער ווי געפלאנט.

דער ערשטער אסתר המלכה באל וועט דארום פארקומען פרייטאג אווענט דעם 28-טען פעברואר, ניט דעם 7-טען מערץ.

די מיידלאך און יונגע ווייבלאך, וואס האבען בדעה זיך אנצושליסען אן דעם אסתר המלכה קאנטעסט, דארפען זיך צואיילען און וואס גיכער אריינשי-קען זייערע בילדלאך אין אפיס פון „זשור-נאל", אדער אין 24 סיסעל סטריט. די רעגיסטראציע פון קאנדידאטקעס וועט איינגיכען געשלאסען ווערען, און דערנאך וועלען מעהר קיין בילדער ניט אנגענומען ווערען.

אזוי גיך ווי די רעגיסטראציע פון קאנדידאטקעס וועט געשלאסען ווערען, וועלען זיך אנהויבען די עפענטליכע וואה-לען, אין וועלכע עס וועלען קאנען אנ-טייל נעהמען אלע לעזער פון „זשורנאל". די וואהלען וועלען אנגעהן אויף דעם פאלגענדען אופן: אין „זשורנאל" ווע-לען געדרוקט ווערען קופאנען, אויף וועל-כע יעדערער וועט קאנען אנגעבען דעם נאמען פון א קאנדידאטקע, וועלכע איז לויט זיין מיינונג פאסיג צו זיין די אסתר המלכה. אויפ'ן זעלבען קופאן וועט מען אויך קענען אפגעבען ביז הונדערט שטי-מען פאר דער באטרעפענדער קאנדידאט-קע. א שטימע קאסט פינף סענט.

אלע וואס זענען פאראינטערעסירט אין די איינצעלהייטען פון דעם אסתר המלכה קאנטעסט, זאלען נאכפאלגען די אנאסען און באריכטען וואס ווערען אפט געדרוקט אין „זשורנאל", פון דעם וועלען זיי קאנען וויסען וואו דער קאנטעסט האלט, און זיי וועלען אויך קאנען זעהן די בעלדער פון די פארשיידענע קאנדי-דאטקעס פאר וועלכע זיי ווילען שטימען.

Steiners
ALL FRUIT LAXATIVE
CHOCOLATE COATED, for YOUNG AND OLD
זיי זענען פארגעניגענד, אונשעדליך און זעהר ווירקענד. דיזע שאקאלאדען געהען אין צוויי סייזעס. פאר קינדער 15ס. פאר דערוואקסענע 25ס. פרו-בירט א באקס און איר וועט זיך טאן א טובה ניט נוצענדיג קיין שטארקע אפפיר-מיטלען. קאנען באקומען ווערען אין אלע בעסערע אידישע דראג-סטארס, אויך אין דעפארטאמענטאל סטארס.

מיידלאך און יונגע ווייבלאך

אויב איהר ווילט א פרייע רייזע קיין ארץ ישראל, שיקט אריין אייערע בילדער צום קאנטעסט פון

אסתר המלכה

אין מאסקאראד באל

די צוויי מיידלאך, אדער יונגע פרויען וועלכע וועלען אויס-דערוועהלט ווערען אלס אסתר המלכה און איהר הויפדאמע, וועלען באקומען א פרייע רייזע קיין ניו יארק צום גרויסען באל, און זיין קאנדידאטקעס קיין ארץ ישראל.

רעגיסטרירט זיך גלייך, שיקט אריין אייער בילד מיט 2 דאלאר אין "זשור-נאל" אפיס 542 דאנדעס וועסט, אדער אין פארבאנד אינסטיטוט 24 סיסעל סט.

וועלכער וועט פארקומען

פרייטאג 8 אווענט

28

פעברואר

בילעטען צו 75 ס. זענען שוין צו באקומען

אין קאליסעאום, (עקזיבישאן פארק)

פאר אינפארמאציע טעלעפאנירט
טריניטי 6600
טריניטי 6830
טריניטי 6831

ארגאנזשירט פון
א.נ.א.פ. און פועלי ציון

די בענק אף נאווא סקאשיא
אויסלענדישע דרעפטס געקויפט און פארקויפט
מיר האבען גרויסע פארבינ-דונגען מיט אויסלאנד און מיר קאנען ארויסגעבען דראפטס פאר ענגלאנד, פראנקרייך, דייטשלאנד, עסטרייך, פוילען יוגאסלא-וויע, טשעכא - סלאוואקיא, און כמעט אלע פרעמדע לענדער.
אונזערע אפישעלס געפינען זיך אין לאנדאן און ניו יארק. דירעקטע טעלעגרא-פישע "ווייערס" צו מאנ-טרעאל און ניו-יארק, בעסטע עקסטשיינדזש רייטס.
קאפיטאל — $10,000,000
רעזערוו — $20,000,000
THE BANK OF NOVA SCOTIA
קווין און מעקאל סטריטס.
ת. פאטערלאנד, מענעדזשער
ספעריינע און דאנדעס
ס. פ. ניקאהם, מענעדזשער.

THE DOMINION BANK
קווין און דושאן סטריט, טאראנטא
לאדעט ספעציעל איין אין איהר ברענטש די סוחרים פון דעם דיסטריקט צו ווערען מעהר היימיש אין דער באנק.
געלט קיין אייראפא שיקען מיר צו די בילינסטע פרייזען.
אויסגעצאהלט אין אמעריקאנער דאלארס, אדער ווי אזוי איהר ווילט.
זעהט אונז איידער איהר שיקט געלט. איהר וועט זיכער זיין צופרידען.
ס. ק. ..., מענעדזשער דושאן סט. ברענטש.